

УДК 373.3.064.1/.2:37.014.3

DOI <https://doi.org/10.52726/as.pedagogy/2023.1.14>**Є. А. ПОЧИНОК***кандидат педагогічних наук, доцент,**доцент кафедри початкової освіти,**Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка,**м. Полтава, Україна**Електронна пошта: zimnica@ukr.net**<http://orcid.org/0000-0002-6419-4567>***ПАРТНЕРСЬКА ВЗАЄМОДІЯ ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ КОМПОНЕНТ
НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ**

У статті розглянуто сутність та основні положення педагогіки партнерства і суб'єкт-суб'єктних відносин в умовах Нової української школи. Проаналізовано різні дефініції понять «партнерська педагогіка», «діалогічне спілкування», «партнерська взаємодія». Охарактеризовано мету та ключові принципи партнерської взаємодії у контексті реалізації інновацій сучасної початкової школи, серед яких варто відзначити принципи довіри, рівності, розподіленого лідерства, поваги до особистості. Визначено позитивні фактори впливу партнерських відносин у початковій школі на розвиток особистості молодшого школяра, де, на наш погляд, найбільшу роль відіграє орієнтація на учня, моральні та сімейні цінності. Розкрито педагогічний потенціал форм та методів партнерської взаємодії, зокрема, доведено, що партнерство в освіті забезпечує підготовку конкурентноспроможної, самостійної, відповідальної та вимогливої до результатів власної діяльності особистості, здатної протистояти викликам суспільства. У процесі дослідження особливостей педагогіки партнерства в умовах нової української школи вдалося виокремити сучасні форми партнерської взаємодії, серед яких підвищеної уваги заслуговує діалогічне спілкування, яке за дистанційного навчання стає особливо актуальним, адже учням наразі найбільше не вистачає «живого» діалогу та безпосереднього контакту з іншими суб'єктами навчання. Перелік загальноприйнятих методів партнерської взаємодії доповнено актуальними методами в умовах дистанційного навчання, зокрема методами онлайн-взаємодії, прогресивного взаємовпливу, рефлексивної взаємодії та конструктивної комунікації. Доведено, що ефективна партнерська взаємодія має носити системний та цілеспрямований характер і тільки за таких умов буде здійснюватися успішна інтеграція сім'ї та школи з метою стимулювання розвитку особистості молодшого школяра. Крім зазначених, окреслено подальші шляхи реалізації партнерської педагогіки в умовах нової української школи.

Ключові слова: педагогіка партнерства, молодші школярі, партнерська взаємодія, нова українська школа, інноваційний освітній простір, гуманізація, принципи партнерства.

Поставлення проблеми. Сучасна перебудова освітньої галузі та впровадження Концепції Нової української школи передбачають гуманізацію та демократизацію суб'єктних відносин у початковій школі на засадах педагогіки партнерства як одного зі шляхів оптимізації та модернізації навчального процесу. Основною ідеєю реформування початкової освіти є ідея партнерства школи, родини та соціуму з метою максимального розвитку особистості молодшого школяра та розкриття його розумових та творчих здібностей. Гармонізація стосунків між учителем, учнями та батьками є одним із первинних завдань сучасної освітньої системи, ключова мета якої – перетворення учня на рівноправного партнера, свідомого учасника педагогічного процесу, здатного до активної та продуктивної взаємодії.

Виклики, які зараз постають перед світом, потребують переосмислення ряду проблем педагогічної науки, однією з яких є розвиток дитиноцентричної педагогіки, заснованої на взаємодії та взаємоповазі між усіма учасниками освітньо-виховного процесу [Dedusenko 2022 : 156]. Відтак Нова українська школа має будуватися на засадах об'єктивного ставлення до учня – особистості, що відзначається індивідуальними особливостями, інтересами та вподобаннями. Повага, рівність та демократична побудова спілкування – провідні принципи педагогіки партнерства, яка, особливо в умовах сучасних освітніх та суспільних реалій, є надзвичайно **актуальною** з огляду на підвищений рівень самостійності кожного суб'єкта освітнього процесу.

У зв'язку з вимушеним переходом більшості українських шкіл на дистанційну форму організації навчання, і педагоги, і учні, і батьки отримали для себе нові ролі, основна з яких – роль самостійного учасника педагогічного процесу, відповідального за результати своєї діяльності. В умовах дистанційного навчання важливо дотримуватися принципу діалогізації спілкування, що є фундаментом педагогіки партнерства та передбачає використання активних методів співпраці. Така партнерська взаємодія є не лише освітньою новацією сучасної початкової школи, що забезпечує інтенсифікацію процесу формування ключових компетентностей молодшого школяра, а й реалізує творчий та демократичний підхід до навчання. При цьому не тільки вчитель виступає фасилітатором у розвитку особистості дитини молодшого шкільного віку, а й батьки є активними учасниками цього процесу. Партнерство школи та сім'ї має стати першою передумовою для отримання успішних результатів формування дитячої особистості, проте, якщо між цими двома інституціями є суперечності, це може бути причиною проблем у навчанні та поганой поведінки учня, або навіть дезадаптації до умов шкільного навчання. Натомість застосування принципів партнерської педагогіки забезпечує ефективну реалізацію особистісного-орієнтованого навчання та ідеології дитиноцентризму.

Трансформація освітніх поглядів із моделі односторонньої взаємодії «вчитель-учень» на різносторонню діалогічну співпрацю «вчитель-учень-батьки-соціум» дає можливість замінити авторитарну систему навчання на демократичну, сучасну, засновану на високих моральних та етичних цінностях, інноваційну освітню систему. Партнерська взаємодія дозволяє зробити педагогічний процес відкритим та доброзичливим і, що надзвичайно важливо, дає дитині можливість позбутися страху за помилки, а натомість навчитися аналізувати результати своєї діяльності та спільно з іншими суб'єктами партнерства досягати успіху. Така суб'єкт-суб'єктна взаємодія розкриває для її учасників широкі можливості для прояву творчості та реалізації власних ідей, а отже, слугує фундаментом для формування життєвого досвіду, необхідного для подальшої діяльності.

Аналіз попередніх досліджень. Системний аналіз науково-педагогічної літератури дає підстави стверджувати про підвищений інтерес до проблеми вивчення партнерської взаємодії в умовах Нової української школи. Основоположниками педагогіки партнерства вважаються педагоги-новатори Ш. Амонашвілі, В. Шаталов та С. Лисенкова, які одними з перших наприкінці минулого століття почали впроваджувати у свою педагогічну діяльність інноваційні на той час методи співпраці сім'ї та школи, які, безперечно, не втратили актуальності й нині. Гуманізм та індивідуальний підхід до розвитку особистості молодшого школяра стали провідними принципами педагогіки партнерства, а учень почав розглядатися як зацікавлений партнер, односторонній, рівноправний учасник педагогічного процесу. При цьому такий демократичний стиль педагогічного спілкування не означає всюдозволеність, а радше передбачає дії суб'єктів навчання, об'єднаних спільними цілями та інтересами, адже саме завдяки цьому зникає бар'єр формальності та примусу, а на зміну приходять стійкі мотиви, рівність та взаємна вимогливість.

Вивченням питання взаємозв'язку сім'ї та початкової школи у формуванні особистості молодшого школяра займалися О. Барвінський, В. Вершинін, Т. Виноградова, Г. Вороніна, О. Докукіна, А. Кондратьєва, Т. Кравченко, А. Макаренко, Л. Обухова, Л. Панфілова, Л. Пovalій, О. Савченко, В. Сухомлинський, І. Хоменко, В. Шаталов, Г. Щукіна, І. Ящук та інші. Так, особливого значення у партнерській педагогіці набуває педагогічний доробок В. Сухомлинського, який пропагував ідеї гуманності, ціннісного ставлення до дитини, забезпечення їй права на власну гідність і повагу, визнання пріоритетності суб'єкт-суб'єктної взаємодії у навчальному процесі.

Сутність, принципи та шляхи реалізації партнерської взаємодії в умовах Нової української школи досліджували: І. Білецька, О. Вознюк, (сутність партнерської педагогіки); Г. Вороніна, С. Довбенко, М. Єпіхіна, С. Жданенко (формування інноваційного освітнього середовища через принципи партнерської педагогіки); В. Кириченко, О. Коберник, О. Ліннік, С. Савченко, В. Хрипун (партнерська взаємодія); Т. Бабко, О. Банах, А. Вознюк, Г. Коло-

моєць, А. Кондратьєва, Л. Кудрик, О. Мельник (партнерська взаємодія у початковій школі) та інші.

Так, на думку, Т. Бабко, О. Банах, А. Вознюк, Г. Коломоєць, Л. Кудрик та О. Мельник [Нова 2020 : 5], в основу конструктивної співпраці батьків, вчителів та учнів покладено спільні цілі, завдання, прагнення й інтереси, завдяки яким реалізуються принципи рівноправності та поваги під час партнерської взаємодії. Погоджуємося з думкою науковців, що свобода творчості та позитивна вмотивованість суб'єктів освітнього процесу – основні ознаки педагогіки партнерства, які створюють передумови для успішної реалізації особистості дитини у соціумі.

Аналіз науково-педагогічної літератури дає змогу стверджувати, що партнерство в освіті базується на засадах особистісно-орієнтованого та компетентнісного навчання, демократичної співпраці, чітко визначеної діалогічної взаємодії та передбачає інтеграцію школи та сім'ї з метою максимального розвитку особистості дитини. Відтак можемо припустити, що партнерська взаємодія є інноваційним компонентом Нової української школи та володіє значним педагогічним потенціалом.

Зваживши на вищесказане, **мету статті** вбачаємо у визначенні основних положень і умов реалізації педагогіки партнерства як інноваційного компоненту Нової української школи та обґрунтуванні педагогічного потенціалу сучасних форм партнерської взаємодії в початковій освіті.

Виклад основного матеріалу. У Концепції Нової української школи [Концепція] зазначено, що під час визначення ключових проблем, які потребують термінової конкретизації для можливості оновлення освітньої системи, було виявлено, що питання впровадження партнерської взаємодії є одним із перших. Концептуальні засади реформування середньої освіти визначають дев'ять компонентів формули Нової української школи (далі – НУШ), де друге за значенням місце посідає педагогіка, що ґрунтується на партнерстві між учнями, вчителем та батьками [Нова 2018 : 7]. У центрі освіти, відповідно до формули НУШ, має бути особистість, а не механізми освітнього процесу. І цей факт цілком закономірний, якщо зва-

жати на стрімке осучаснення освітньої системи та трансформацію суспільної думки щодо процесу навчання. Суспільство прагне рівності не тільки в праві на здобуття освіти, а й у праві на її творення. Відтак освіта має стати відкритою, демократичною та доброзичливою системою, в якій вчитель – порадник, батьки – однодумці, а учень – особистість із власними поглядами та правом на помилки. Варто зауважити, що всі ці умови виконуються завдяки партнерській взаємодії зазначених суб'єктів освітнього процесу – добровільних та рівноправних взаємин, заснованих на принципах педагогічної етики, поваги, ефективного співробітництва та свободи вибору.

Дослідження ряду науковців переконують, що основою партнерської педагогіки є система суб'єкт-суб'єктних відносин, що тримаються завдяки спільній діяльності і визначеній меті, що не обтяжені примусом до виконання, а реалізуються завдяки стійкому мотиваційному компоненту. Основним компонентом партнерської педагогіки є партнерська взаємодія, або іншими словами – діалогічне суб'єкт-суб'єктне спілкування, засноване на гуманно-особистісному підході. Такий вид взаємодії між учителем, учнями та батьками дозволяє максимально розкрити внутрішній потенціал кожного та оптимізувати педагогічний процес, адже позитивні особистісні відносини є важливим фактором, який впливає на результати цього процесу.

Під *партнерською взаємодією* ми розуміємо організовану та цілеспрямовану міжособистісну взаємодію суб'єктів освітнього процесу, що відзначається інноваційністю, динамічністю, рівністю прав і поглядів, та реалізується через діалогічну співпрацю на засадах розуміння, взаємовизнання та співтворчості.

Аналіз ряду наукових досліджень дає можливість вважати *діалогічне спілкування* процесом взаємної комунікації, під час якої кожен співрозмовник (партнер) чергує ролі оповідача та слухача з метою виконання спільної діяльності та творчого пошуку шляхів вирішення проблемних ситуацій. Діалогічне спілкування є основною формою партнерської взаємодії, що відзначається рівністю співрозмовників, вільним проявом ініціативи, взаємоповагою та взаємовизнанням, а відтак – суб'єкт-суб'єктним характером співпраці.

Оскільки сучасні умови призвели до переважання відсотка дистанційної форми навчання, доцільно буде зазначити, що за такої організації педагогічного процесу важливим елементом у реалізації принципів педагогіки партнерства є різноманітні цифрові сервіси [Китиченко : 34]. Проте не варто забувати, що дистанційне навчання, попри свою ефективність, має і ряд недоліків, серед яких основний – відсутність «живого» спілкування, якого так потребують діти молодшого шкільного віку. Тут важливо правильно оцінити весь педагогічний потенціал діалогічного спілкування та визнати, що результати дистанційного навчання можуть бути високими за умови виконання ключових принципів педагогіки партнерства.

Концепція [Концепція] визначає такі *принципи педагогіки партнерства*, а відтак і партнерської взаємодії: повага до особистості; доброзичливість і позитивне ставлення; довіра у відносинах; діалог – взаємодія – взаємоповага; розподілене лідерство (проактивність, право вибору та відповідальність за нього, горизонтальність зв'язків); принципи соціального партнерства (рівність сторін, добровільність прийняття зобов'язань, обов'язковість виконання домовленостей).

До вказаних принципів вважаємо за доцільне додати *принципи*: творчої взаємодії (можливість до вільного прояву творчих ідей та дій суб'єктами партнерської взаємодії), індивідуалізації пізнавальних інтересів (право обирати різні види та форми діяльності), принцип вмотивованої співпраці (усвідомлення суб'єктами партнерської взаємодії мотивів спільної діяльності та очікуваних результатів), принцип групової динаміки (дії одного учасника партнерської взаємодії зумовлюють дії іншого), принцип аформалізму спілкування (спілкування вчителя з учнями та їх батьками передбачає перехід від формального до вільного, заснованого на взаємоповазі та взаєморозумінні, діалогу), принцип ціннісних орієнтацій (основна цінність – особистість з її інтересами, поглядами та особливостями), принцип самостійності, індивідуальності та здорової конкуренції у діяльності.

Зауважимо, що останній принцип не передбачає змагання та отримання першості, а має на увазі саме співробітництво,

що виходить з індивідуальних можливостей та здібностей дитини. За такої умови кожен матиме змогу аналізувати результати своєї діяльності, працювати над помилками та вдосконалювати особисті здобутки. Важливо, щоб суб'єкти партнерської взаємодії розуміли свою роль та усвідомлювали важливість результатів спільної діяльності. Такий формат співпраці буде, на наш погляд, найбільш плідним, адже конкретизація та узгодженість дій партнерів в умовах співробітництва дозволяє здійснювати подальшу рефлексію і забезпечує взаєморозвиток та самопізнання.

Залучення батьків до освітнього процесу, особливо початкової школи, має багато переваг, адже кожен суб'єкт усвідомлює свою роль у цьому процесі і водночас з'являється відчуття приналежності до спільного справи, об'єднання загальними інтересами та цілями. Модель партнерських відносин сучасної початкової освіти набуває нового значення у системі реформування НУШ, адже інтеграція батьків у навчальний процес за допомогою виконання спільної діяльності сприяє гармонізації та зміцненню стосунків молодшого школяра зі школою, сім'єю та соціумом загалом.

Серед *форм партнерської взаємодії* школи та сім'ї, найпоширенішою з яких є діалогічне спілкування, виділяють такі: інтерактивні форми роботи з батьками (сімейні клуби, дискусії, інтерактивні ігри, тематичні акції тощо); батьківські зустрічі; тренінги, ділові ігри та майстер-класи для учнів батьків, індивідуальні зустрічі; комунікації через електронні пристрої; застосування технології «фідбек» з батьками (зворотний зв'язок батьків на дію, подію чи взаємодію, яка дає змогу налагодити ефективну співпрацю вчителя і батьків) [Спіхін : 224]. До вказаних форм можемо додати також флешмоби, соціальні проекти, творчі зустрічі, конкурси, кінозал з обговоренням тощо. Досить ефективним буде впровадження власних традицій, які передбачатимуть залучення до їх спільного здійснення усіх суб'єктів педагогічного процесу.

Р. Жадан [Жадан : 123] додає до перерахованих такі *форми партнерської взаємодії* між учителем та батьками: постійна комунікація – оперативне реагування на зміни та проблеми через спілкування у чатах чи групах або

соціальних мережах і месенджерах, засобах відеозв'язку; спільна організація та проведення свят, позашкільних заходів тощо; неформальне спілкування; участь батьків у навчальному житті дітей (добровільна допомога під час створення навчальних матеріалів і формування освітнього середовища, обмін життєвим і професійним досвідом).

Проте принципи партнерської педагогіки реалізуються не лише через її принципи та форми партнерської взаємодії, а й через ресурси освітнього середовища. Сучасне освітнє середовище початкової школи має бути розвивальним, особистісно-орієнтованим, ергономічним, безпечним та прогресивним. Воно, як і сам педагогічний процес, характеризується прямою залежністю від розвитку особистості молодшого школяра та зміни його інтересів і потреб. При створенні інноваційного освітнього середовища на засадах партнерства вчитель повинен забезпечити оптимальні умови для розвитку та реалізації творчого потенціалу суб'єктів педагогічного процесу, емоційного інтелекту, моральних та особистих якостей; для готовності самостійно приймати рішення, критично мислити; здатності до самоаналізу та самоконтролю; для мотивації до здійснення спільної діяльності на добровільних умовах; для рефлексії тощо. Успішність партнерської взаємодії залежить не тільки від сформованості освітнього середовища Нової української школи, а й від ряду інших умов, зокрема: рівня довіри між суб'єктами партнерської взаємодії, ступеня гуманізації та демократизації міжособистісних відносин, всебічності та системності спільних дій, урізноманітнення форм і методів педагогічної взаємодії, стимулювання до творчих пошуків, створення безпечної та позитивної психологічної атмосфери спілкування.

Велика роль у налагодженні партнерської взаємодії відводиться вчителю, перед яким постає завдання оновлення свого професійного мислення та пошуку інноваційних шляхів організації педагогічного процесу, постійного самоаналізу педагогічної діяльності, формування довірливих взаємин із суб'єктами взаємодії [Кравчинська : 335]. Основними рисами вчителя-партнера є прогностичність та здатність до стратегічного планування, що відображаються в умінні закладати перспективу подаль-

шої взаємодії та прогнозувати майбутні результати. Завдання вчителя-партнера – сформувати таку модель партнерської взаємодії, яка насамперед буде орієнтована на усунення суперечностей між суб'єктами взаємодії та їх орієнтації на досягнення спільних цілей. З цією метою педагог може використовувати у своїй роботі такі *методи партнерської взаємодії*: аналіз конкретних ситуацій (максимальне наближення навчальної діяльності до реальної дійсності, встановлення зв'язку навчання з практичними діями); конфлікт-метод (рефлексія та виявлення труднощів і реальних проблем, які виникають у процесі навчання); бліц-гра (метод, заснований на спілкуванні, генеруванні, аргументуванні та реалізації нових ідей); ігрове проектування (активний метод, що характеризується наявністю дослідницької або методичної проблеми, розподілом учасників на невеликі групи та розробкою і презентацією пропонуваного рішення) [Ціпан : 236].

До вищевказаного переліку методів партнерської взаємодії, можемо додати також:

– методи онлайн-взаємодії (наразі особливо актуальні в умовах дистанційного навчання) – блог (передбачає обговорення, оцінку та активне коментування викладеної інформації чи запропонованого шляху вирішення певної ситуації, приміром, організації спільного свята); відеоконференція (прийняття рішень, обговорення, захист проектів відбуваються у режимі реального часу, усі суб'єкти педагогічної взаємодії мають можливість бачити один одного); чат (спілкування в групах та месенджерах в режимі реального часу, тобто онлайн);

– метод прогресивного взаємовпливу – сутність методу полягає в тому, щоб під час спілкування мотивувати партнера до внутрішніх змін та виконання спільної діяльності. Примітно, що учень на рівних правах може висловлювати свою думку щодо дій інших суб'єктів взаємодії та впливати процес спільної діяльності;

– метод рефлексивної взаємодії – емоційна регуляція спільних дій партнерів на основі налагодження зворотного зв'язку щодо інформації, отриманої під час спільної діяльності;

– метод конструктивної комунікації – обґрунтована оцінка та обговорення цілей, засобів або дій суб'єкта педагогічної взаємодії і пошук компромісних рішень.

Реалізацію партнерської взаємодії в умовах Нової української школи вбачаємо за можливе шляхом виконання вимог усіх принципів партнерської педагогіки, цілеспрямованого та організованого процесу взаємодії на засадах активізації співробітницьких стосунків між усіма учасниками педагогічного процесу, переходу від авторитарного керівництва до рівноправного соціального партнерства, побудови суб'єкт-суб'єктної моделі спілкування, неперервного та різнобічного вивчення індивідуальних особливостей учнів та їх взаємин у сім'ї, використання діалогічного спілкування на засадах гуманізації міжособистісних відносин, педагогічної просвіти батьків тощо.

Результати і висновки. На основі результатів проведеного дослідження можемо стверджувати, що партнерство в освіті є інноваційним компонентом сучасної початкової школи, що значно прискорює процес реформування останньої системи. В основу педагогіки партнерства покладено демократичний спосіб спілкування на засадах рівності, взаємоповаги та спільних інтересів – партнерську взаємодію. Такий вид співпраці є сучасною формою побудови взаємин між учителем, учнями та батьками і сприяє встановленню дружніх, заснованих на довірі та партнерстві, взаємозв'язків. Безумовна рівність, взаємна вимогливість та повага – основні принципи партнерської взаємодії, завдяки яким виконуються умови особистісно-орієнтованого та компетентнісного навчання, гуманізації та демократизації освіти.

Партнерська взаємодія передбачає реалізацію інноваційної форми педагогічної етики, де утверджуються ідеї безбар'єрного спілку-

вання, творчого співробітництва, збалансованої відповідальності за виконання покладених обов'язків задля досягнення спільної мети. Доведено, що практика партнерської взаємодії дозволяє сформувати конкурентоспроможну особистість, здатну до продуктивної діяльності, ініціативності, генерування творчих ідей, критичного мислення та оперативного реагування в нових проблемних ситуаціях. Втілення ідей партнерської педагогіки сприяє усуненню негативних станів (стресу, неприязні, тривожності), що дозволить досягти якісних результатів навчання та виховання. Надзвичайно важливо, що за умов партнерської взаємодії значно розширюються можливості для розкриття творчого потенціалу особистості, формування самостійності, ініціативності та креативності, бажання до пізнання і колективної праці.

Для того, щоб партнерська взаємодія була успішною, необхідне виконання таких умов: створення позитивного мікроклімату спілкування, використання інноваційних форм та методів взаємодії, різноманіття взаємовпливів, відкритість та демократичність спілкування, забезпечення права на автономну діяльність та захист своїх ідей, рефлексія у спілкуванні. Проте ефективність партнерської взаємодії значним чином залежить не тільки від перерахованих факторів, а, насамперед, від професійно-особистісної готовності самого педагога.

Саме тому перспективу подальших наукових досліджень вбачаємо у вивченні шляхів формування готовності майбутніх вчителів початкової школи до реалізації принципів педагогіки партнерства та партнерської взаємодії.

ЛІТЕРАТУРА

1. Єпіхіна М. Сутність принципів педагогіки партнерства в контексті реалізації концепції Нової української школи. *Гуманізація навчально-виховного процесу*. 2018. № 6 (92). С. 213–234.
2. Жадан Р. І. Теоретичні основи «педагогіки партнерства» в освітньому процесі. *Партнерство в освіті. Практика взаємодії у контексті освітньої діяльності на шляху розбудови Нової української школи: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції*. 2022. Харків: Харківська академія неперервної освіти. С. 119–126.
3. Китиченко С. Т., Китиченко С. О. Реалізація принципів педагогіки партнерства в умовах дистанційного навчання. *Партнерство в освіті. Практика взаємодії у контексті освітньої діяльності на шляху розбудови Нової української школи: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції*. 2022. Харків: Харківська академія неперервної освіти. С. 32–37.
4. Концепція Нової української школи. *Міністерство освіти і науки України*: веб-сайт. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkolacompressed.pdf> (дата звернення: 03.12.2022).
5. Кравчинська Т. С. Педагогіка партнерства: повага до особистості. *Збірник наукових праць Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Тенденції та перспективи розвитку науки і освіти в умовах гло-*

балізації». ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди». 2019. Вип. 43. С. 333–335.

6. Нова українська школа: організація взаємодії з батьками учнів початкової школи: Навчально-методичний посібник. / Бабко Т. М., Банах О. В., Вознюк А. В., Коломоєць Г. А., Кудрик Л. Г., Мельник О. М. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2020. 208 с.

7. Нова українська школа: poradnik dla vchytelia / za red. N. M. Bibik. Київ : Літера ЛТД, 2018. 160 с.

8. Ціпан Т. Інноваційні форми та методи педагогічної взаємодії школи і сім'ї у вихованні учнівської молоді. *Збірник наукових праць «Інноватика у вихованні»*. 2020. Т. 1. № 12. С. 235–241.

9. Dedusenko Z., Kopeliuk O., Kupriianenko E., Sydorenko O., & Kutluieva D. (2022). The innovative way of development of pedagogical sciences: a modern look at the study of current problems. *Revista Eduweb*, 16(2), 155–165. <https://doi.org/10.46502/issn.1856-7576/2022.16.02.11>

REFERENCES

1. Iepikhina M. Sutnist pryntsyviv pedahohiky partnerstva v konteksti realizatsii kontseptsii Novoi ukrainskoi shkoly [The essence of the principles of partnership pedagogy in the context of the implementation of the concept of the New Ukrainian School]. *Humanizatsiia navchalno-vykhovnoho protsesu [Humanization of the educational process]*. 2018. № 6 (92). S. 213–234 [in Ukrainian].

2. Zhadan R. I. Teoretychni osnovy «pedahohiky partnerstva» v osvithomu protsesi [Theoretical foundations of “partnership pedagogy” in the educational process]. *Partnerstvo v osviti. Praktyka vzaiemodii u konteksti osvithoi diialnosti na shliakhu rozbudovy Novoi ukrainskoi shkoly: materialy Vseukrainskoi naukovo-praktychnoi konferentsii [Partnership in education. The practice of interaction in the context of educational activities on the way to the development of the New Ukrainian school: materials of the All-Ukrainian scientific and practical conference]*. 2022. Kharkiv: Kharkivska akademiia neperervnoi osvity. S. 119–126 [in Ukrainian].

3. Kytychenko S. T., Kytychenko S. O. Realizatsiia pryntsyviv pedahohiky partnerstva v umovakh dystantsiinoho navchannia [Implementation of the principles of partnership pedagogy in the conditions of distance learning.]. *Partnerstvo v osviti. Praktyka vzaiemodii u konteksti osvithoi diialnosti na shliakhu rozbudovy Novoi ukrainskoi shkoly: materialy Vseukrainskoi naukovo-praktychnoi konferentsii [Partnership in education. The practice of interaction in the context of educational activities on the way to the development of the New Ukrainian school: materials of the All-Ukrainian scientific and practical conference]*. 2022. Kharkiv: Kharkivska akademiia neperervnoi osvity. S. 32–37 [in Ukrainian].

4. Kontseptsiia Novoi ukrainskoi shkoly [The concept of the New Ukrainian School]. *Ministerstvo osvity i nauky Ukrainy [Ministry of Education and Science of Ukraine]*: veb-sait. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkolacompressed.pdf> (data zvernennia: 03.12.2022) [in Ukrainian].

5. Kravchynska T. S. Pedahohika partnerstva: povaha do osobystosti [Pedagogy of partnership: respect for the individual]. *Zbirnyk naukovykh prats Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi internet-konferentsii «Tendentsii ta perspektyvy rozvytku nauky i osvity v umovakh hlobalizatsii»*. ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди» [Collection of scientific works of the International scientific and practical Internet conference “Trends and prospects of the development of science and education in the conditions of globalization”. *Pereiaslav-Khmelnytskyi Hryhoriy Skovoroda State Pedagogical University*]. 2019. Vyp. 43. S. 333–335 [in Ukrainian].

6. Нова українська школа: організація взаємодії з батьками учнів початкової школи: Навчально-методичний посібник [The New Ukrainian school: organization of interaction with primary school children's parents: Educational and methodological manual]. / Бабко Т. М., Банах О. В., Вознюк А. В., Коломоєць Г. А., Кудрик Л. Г., Мельник О. М. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2020. 208 с. [in Ukrainian].

7. Нова українська школа: poradnik dla vchytelia [The New Ukrainian school: a teacher's guide] / za red. N. M. Bibik. Kyiv : Літера ЛТД, 2018. 160 с. [in Ukrainian].

8. Tsipan T. Innovatsiini formy ta metody pedahohichnoi vzaiemodii shkoly i simi u vykhovanni uchnivskoi molodi [Innovative forms and methods of pedagogical interaction between school and fam-

ily in the education of student youth.]. *Zbirnyk naukovykh prats «Innovatyka u vykhovanni» [Collection of scientific works “Innovation in education”]*. 2020. T. 1. № 12. S. 235–241. [in Ukrainian].

9. Dedusenko Z., Kopeliuk O., Kupriianenko E., Sydorenko O., & Kutluieva D. (2022). The innovative way of development of pedagogical sciences: a modern look at the study of current problems. *Revista Eduweb*, 16(2), 155–165. <https://doi.org/10.46502/issn.1856-7576/2022.16.02.11>

YE. A. POCHYNOK

*Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Primary Education,
Poltava V. G. Korolenko National Pedagogical University, Poltava, Ukraine
E-mail: zimnica@ukr.net
<http://orcid.org/0000-0002-6419-4567>*

**PARTNERSHIP AS AN INNOVATIVE COMPONENT
OF THE NEW UKRAINIAN SCHOOL**

The article examines the essence and main provisions of partnership pedagogy and subject relations in the conditions of the new Ukrainian school. Different definitions of the concepts «partner pedagogy», «dialogic communication», «partner interaction» were analyzed. The purpose and key principles of partnership interaction in the context of implementing innovations in a modern elementary school are characterized, among which the principles of trust, equality, distributed leadership, and respect for the individual should be noted. The positive factors of the influence of partnerships in primary school on the development of the personality of a junior high school student have been determined, where, in our opinion, student orientation, moral and family values play the greatest role. The pedagogical potential of the forms and methods of partnership interaction has been revealed, in particular, it has been proven that partnership in education ensures the training of a competitive, independent, responsible and demanding individual who is able to face the challenges of society. In the process of researching the peculiarities of partnership pedagogy in the conditions of the new Ukrainian school, it was possible to single out modern forms of partnership interaction, among which dialogic communication deserves increased attention, which becomes especially relevant during distance learning, because students currently lack “live” dialogue and direct contact with other sub objects of study. The list of generally accepted methods of partner interaction is supplemented by actual methods in the conditions of distance learning, in particular, methods of online interaction, progressive mutual influence, reflective interaction and constructive communication. It has been proven that effective partnership interaction should be systematic and goal-oriented, and only under such conditions will successful integration of family and school be carried out in order to stimulate the personality development of the younger schoolboy. In addition to the above, further ways of implementing partnership pedagogy in the conditions of the new Ukrainian school are outlined.

Key words: partnership pedagogy, younger schoolchildren, partnership interaction, new Ukrainian school, innovative educational space, humanization, principles of partnership.